

NOTAT
JF. SPM. 22 ALM. DEL FRA EUROPAUDVALGET

2. december 2009
J.nr. 3401/1001-1201
Ref. hre/kle

FN's havretskonvention af 1982 indeholder i art. 79 en beskrivelse af staternes rettigheder og pligter i forbindelse med undersøiske kabler og rør på kontinentalsoklen.

Teksten lyder i uofficiel dansk oversættelse:

”Artikel 79
Undersøiske kabler og rørledninger på kontinentalsoklen

1. Alle stater er berettiget til at udlægge undersøiske kabler og rørledninger på kontinentalsoklen i overensstemmelse med denne artikel.
2. Med forbehold af sin ret til at træffe rimelige foranstaltninger med henblik på efterforskning af kontinentalsoklen, udnyttelse af dens naturlige ressourcer og forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra rørledninger, må kyststaten ikke hindre udlægning eller vedligeholdelse af sådanne kabler eller rørledninger.
3. Linjeføringen for udlægningen af sådanne rørledninger på kontinentalsoklen skal godkendes af kyststaten.
4. Intet i dette kapitel påvirker kyststatens ret til at fastsætte regler for kabler eller rørledninger, som fortsætter ind på dens land- eller søterritorium, eller dens jurisdiktion over kabler eller rørledninger bygget eller benyttet i forbindelse med efterforskningen af dens kontinentalsokkel eller udnyttelsen af dens ressourcer eller driften af kunstige øer, installationer og anlæg under dens jurisdiktion.
5. Stater skal ved udlægning af undersøiske kabler eller rørledninger tage behørigt hensyn til allerede placerede kabler eller rørledninger. I særdeleshed må der ikke gøres indskrænkning i mulighederne for at reparere eksisterende kabler eller rørledninger.”

I forslaget til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af Havretskonventionen (vedtaget af Folketinget den 29. april 2003) er artikel 79 kommenteret som følger i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser:

”Til artikel 79:

I medfør af stk. 1 har alle stater ret til at lægge undervandskabler og rørledninger på en kyststats kontinentalsokkel med visse nærmere begrænsninger, der er angivet i stk. 2 - 5.

Kyststaten må ifølge stk. 2 ikke hindre udlægning eller vedligeholdelse af sådanne kabler eller rørledninger, undtagen med henblik på at træffe rimelige foranstaltninger til efterforskning af kontinentalsoklen, udnyttelse af dens ressourcer eller forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra rørledninger.

Linjeføringen for rørledninger skal ifølge stk. 3 godkendes af kyststaten. Det samme gælder ifølge denne bestemmelse ikke umiddelbart for kabler, men det antages, at hensigten har været at bevare den traditionelle frihed til at lægge kommunikationskabler, som ikke indebærer nogen væsentlig risiko for andre aktiviteter, medens bestemmelsen i lighed med rørledninger også antages at gælde for kabler til kraftoverføring, som kan være til betydelig fare for andre aktiviteter.

I øvrigt skal stater ved udlægning af såvel undersøiske kabler som rørledninger ifølge stk. 5 tage behørigt hensyn til allerede placerede kabler eller rørledninger og i særdeleshed undgå at indskrænke mulighederne for reparation af disse.

De ovennævnte regler gælder for kabler og rørledninger, der passerer en kyststats kontinentalsokkel uden at berøre søterritoriet og uden at tjene til udforskningen af kontinentalsoklen eller udnyttelsen af dens ressourcer m.v. I tilfælde, hvor et kabel eller en rørledning føres ind over søterritoriet og eventuelt videre ind til land, bibeholder kyststaten i medfør af stk. 4 sin højhedsret og herunder sin ret til at fastsætte regler for sådanne kabler eller rørledninger. Endvidere bevarer kyststaten retten til at udøve jurisdiktion over kabler og rørledninger, som er bygget til eller benyttes i forbindelse med efterforskningen af kontinentalsoklen eller udnyttelsen af dens ressourcer eller drift af kunstige øer, installationer og anlæg under dens jurisdiktion.”

Alle rørledninger og undervandskabler på dansk kontinentalsokkel er, med baggrund i de retigheder, der er tillagt den danske stat i medfør af Konventionen, reguleret af dansk lovgivning. For så vidt angår transitørledninger, som Nord Stream rørledningerne, der transporterer kulbrinter fra felter indvundet uden for dansk område er havretskonventionen implementeret ved Kontinentalsokkeloven.

Ifølge § 4 i Kontinentalsokkeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005, som senest ændret ved lov nr. 1400 af 27. december 2008, kræves der tilladelse fra transport og energiministeren inden nedlæggelse af rørledninger og elkabler. I forbindelse med denne tilladelse kan der stilles vilkår ”under hensyntagen til udforskning af soklen, udnyttelse af dens naturforekomster, forebyggelse og begrænsning af forurening fra rørledninger og muligheden for at kunne reparere eksisterende kabler og rørledninger.....”

I bekendtgørelse nr. 361 af 25. april 2006 om visse rørledningsanlæg til transport af kulbrinter på søterritoriet og på kontinentalsoklen er der fastsat nærmere regler om vilkår i forbindelse med en tilladelse til en rørledning.

De i § 4 nævnte forhold, som er nærmere reguleret i bekendtgørelse nr. 361 udgør de krav, der kan stilles i medfør af Havretskonventionen.

Yderligere krav, som stilles til ansøger er, at ansøger betaler de udgifter myndighederne har til behandling af ansøgningen. Desuden kan det pålægges en ansøger at tegne forsikring til hel eller delvis dækning af skader, som forvoldes ved den tilladte virksomhed.